

Ekologie

Cvičení č.5

TĚŽBA SUROVIN

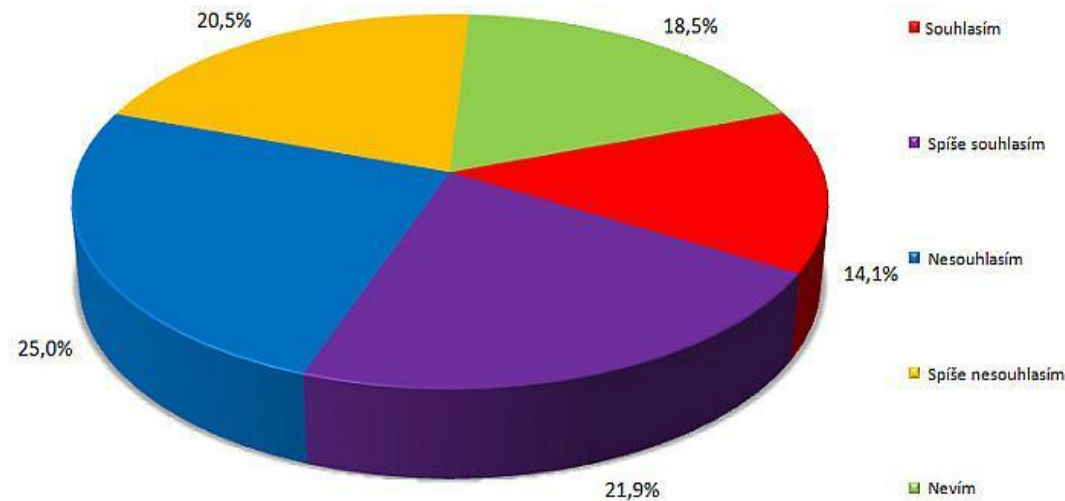
LIMITY TĚŽBY UHLÍ

Jaký je Váš názor na případné prolomení limitů těžby hnědého uhlí v severočeské pánvi na Mostecku?

✓ Vlivy těžby na ŽP

✓ Limity těžby

→ ANO či NE???

TĚŽBA NEROSTNÝCH SUROVIN se týká:

Uhlí (černé + hnědé)

Rudy (železo, zlato, stříbro, cín, olovo, uran,...)

Kámen (stavební i dekorační, vápenec, šterky)

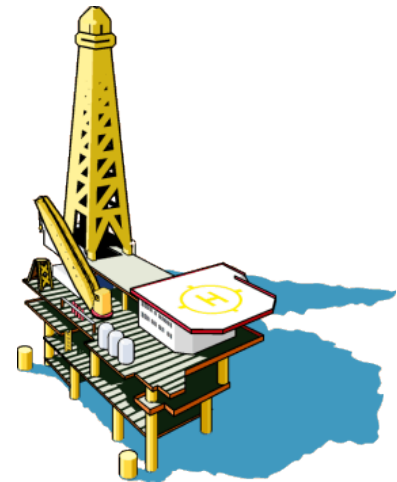
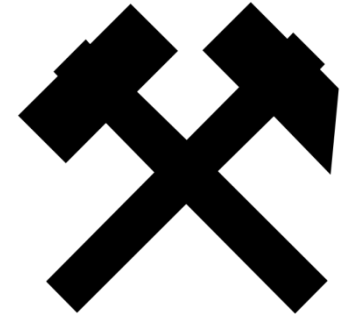
Písky a zeminy (jíly vč. kaolinu)

Ropa a zemní plyn

Drahé kameny (diamanty, granáty, vltavíny...)

Soli a chemické látky (fosfáty)

:

**...dopady záleží na rozsahu a způsobu těžby (viz přednáška)
nemusí být vždy jen negativní!**

Pozitivní vlivy těžby (pro region):

- ✓ Zvýšení počtu pracovních příležitostí v dané oblasti;
- ✓ Vybudování/rekonstrukce infrastruktury pro potřeby těžby;
- ✓ Nárůst prostředků v rozpočtu dotčených obcí;
- ✓ V rámci rekultivačních prací plochy pro rekreační účely i přírodě blízké plochy tvořící nový biotop v krajině;

Negativní vlivy těžby:

- ✓ Vliv na krajinu a georeliéf - zábory ploch, kraj.ráz,;
- ✓ Narušování stability horninového prostředí - sesuvy, propady;
- ✓ Vliv na živočichy a rostliny (narušení jejich prostředí);
- ✓ Vliv na vodní zdroje - povrchové i podzemní vody;
- ✓ Vliv na ovzduší - polétavý prach z těžby a úpravy surovin;
- ✓ Vznik antropogenních navážek;
- ✓ Vliv na region (soc. skladba obyvatel, hodnota nemovitostí);
- ✓ Snížení kvality bydlení (hluk, vibrace, zatížení komunikací);
- ✓ Vlastní bezpečnost těžby (horníků);

ÚLOHA STÁTU

...sladit:

- ✓ požadavky celku a regionů
- ✓ surovinovou politiku průmyslu (vývoz a dovoz)
- ✓ sociální aspekty
- ✓ ekologické aspekty a závazky
- ✓ :

Co jsou to **LIMITY TĚŽBY** v SHP?

Limity těžby (hnědého uhlí na Mostecku) byly v roce 1991 schváleny, protože ještě neexistoval proces EIA.

Účelem byla bezprostřední (bez větších analýz) ochrana ŽP (zdraví lidí a obcí) před rozšiřující se těžbou, což byla reakce na komunistické způsoby řešení problému.

Dnes je již situace jiná? → důvod k revizi?

Jaká je situace dnes – v čem je jiná než 1991?

Na každé rozšíření těžby je nutné vypracovat hodnocení EIA
→ komplexní posouzení dopadu na ŽP + vyjádření báňského úřadu

Před rozhodnutím se předpokládá provedení místního referenda
(není tak jednoznačné, že jsou „všichni“ PRO/PROTI)!

Analogie z Německa → **jde to i po dobrém!**

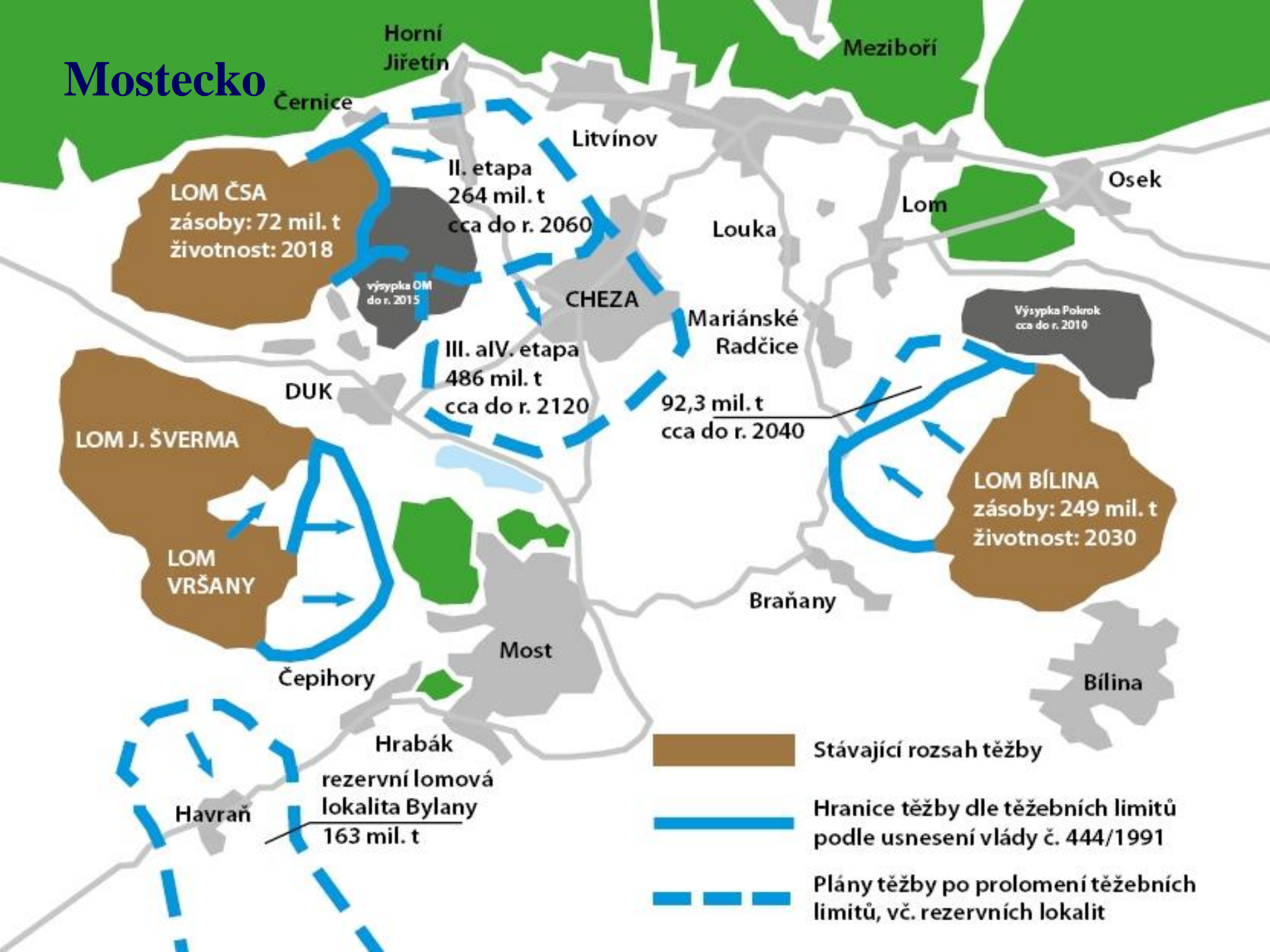
Do roku 2004 kvůli těžbě přesídlili 308 obcí (110 969 obyvatel),
těžař musí řešit podmínky přesídlení 100% dohodou s vlastníky.

Předmětem náhrady jsou vedle nemovitostí také např. instituce,
infrastruktura či živnosti s tím spojená pracovní místa.

Nabídka náhrad obci i obyvatelům musí respektovat individuální
požadavky a problémy každého vlastníka. **Což se u nás děje!**

Energetické výhledy se oproti 1991 změnilly...

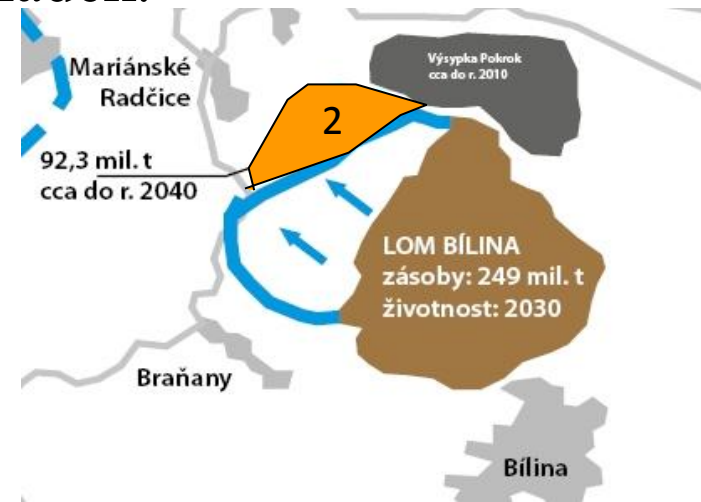
Mostecko

Jaké byly VARIANTY řešení?

- 1) „Nulová varianta“ - zachovat limity na dané úrovni – nic neměnit
- 2) Kompromisní varianta „malá“
(zpřístupnit zásoby uhlí jen v dole Bílina).

Tento důl (patří Severočeským dolům ze skupiny ČEZ) představuje asi 100 Mtun uhlí nad územními limity → prodloužení životnosti do roku 2040 (2055). Za stávající situace je důl schopen těžit nejdéle do roku 2035. „Výhodou je, že tato varianta nemá žádné dopady na osídlené oblasti“ říká (MPO) Mládek.

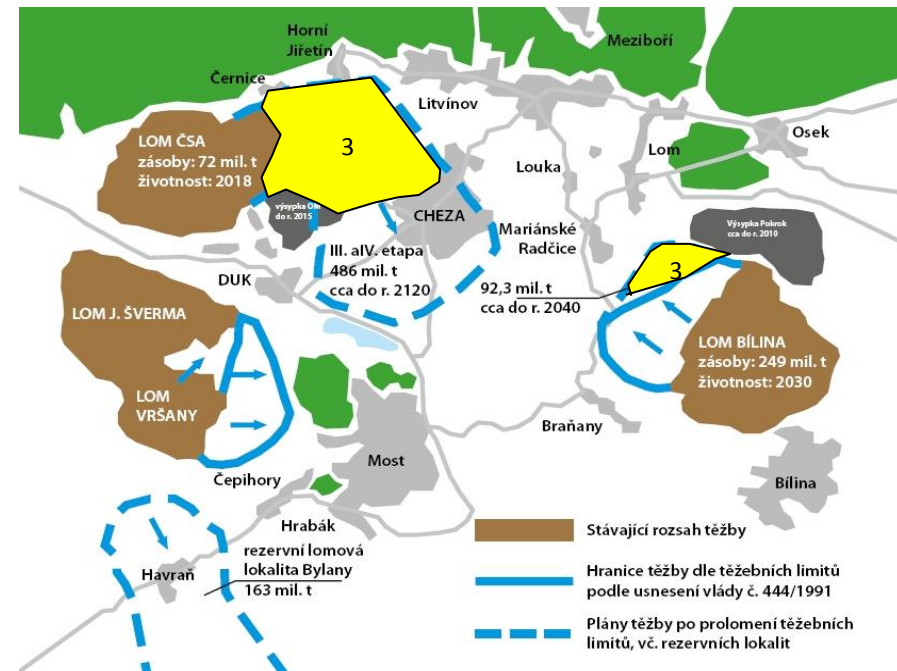
Jaké byly VARIANTY řešení?

3) Kompromisní varianta „velká“

(posunutí limitů jak v dole Bílina, tak i částečně v dole ČSA).

Varianta byla pro ministerstvo průmyslu a obchodu prioritní.

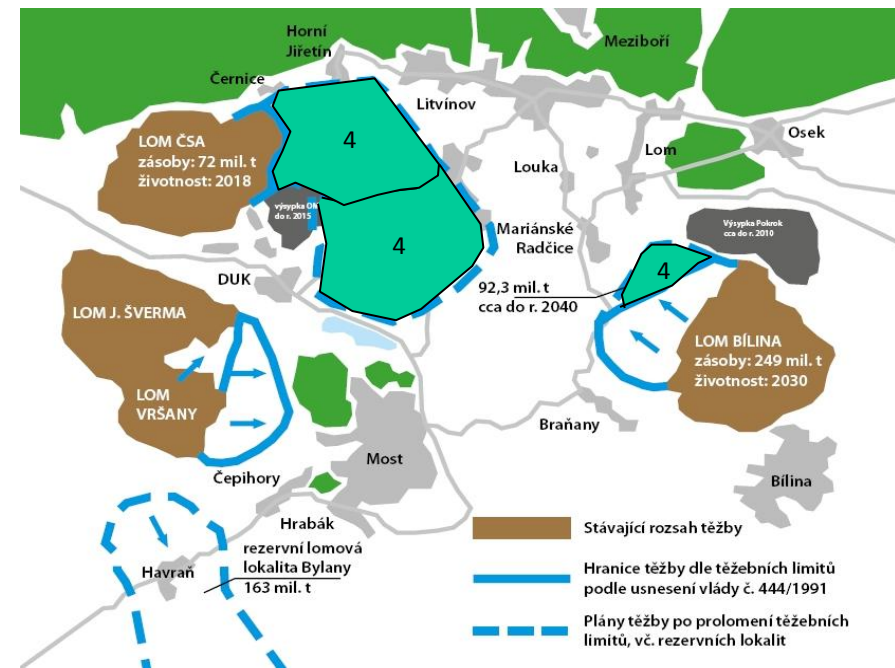
„Tato varianta je postavena na snaze vytěžit dostupné zásoby (100+cca 264 Mt uhlí), které v severních Čechách máme, a zároveň minimálně bourat obydlená sídla“ vysvětluje ministr.

Jaké byly VARIANTY řešení?

4) Poslední variantou je úplné prolomení=zrušení limitů.

To znamená, že by ke 100 Mt uhlí hnědého uhlí z dolu Bílina přibylo i 750 Mt uhlí z dolu ČSA, patřícího firmě Severní energetická a.s. podnikatelů Tykače, Dienstla a Fohlera. Zde by byla možná těžba až do r. 2120, za což bojují hornické odbory.

O co vlastně v tomto rozhodnutí jde?

Limity na dole Bílina dnes chrání území, na kterém nejsou žádná lidská sídla (jen se přiblíží). Čerstvě zvolení starostové, konkrétně Mariánských Radčic a Braňan, dokonce podle ministra o těžbu v katastru svých obcí stojí, protože si od ní slibují vylepšení rozpočtu.

U dolu ČSA je situace úplně jiná. Nad uhlím stojí Horní Jiřetín a Černice. Ve volbách tu zvítězila reprezentace, která prolomení limitů odmítá (starosta Vladimír Buřt je ze Strany zelených).

Stovky místních na ně přísahají, jiní by je naopak klidně zrušili, nemovitosti prodali a odstěhovali se (překupníci spekulují).

V každém případě je to pro tamní lidi mimořádně citlivá otázka!

Těžba přináší produkci uhlí, práci horníkům (nezaměstnanost na Mostecku je 11,5%), ale také negativní zdravotní důsledky

(zhoršený zdr.stav→nižší prům.věk), příjem pro místní obce,

snížení hodnoty území... →**VÍCEKRITERIÁLNÍ PROBLÉM**

Jak to dopadlo...

Vláda rozhodla o prolomení limitů pouze na dole Bílině, těžba se může přiblížit nejvýše půl kilometru k zastavěnému území nejbližších obcí, limity na ČSA se neposunuly, uhlí však není odepsáno! *(k otázce limitů se tak mohou budoucí vlády opět vrátit!)*

...obce s tím počítaly. „Otázka se řeší delší dobu, rozhodnutí vlády pro nás proto není překvapením“ řekl starosta obce Mariánské Radčice Jar. Sikora. Obec proti posunu těžby neprotestovala – „My s tím nemáme problém, jsme rádi, že rozhodnutí padlo, nemusíme čekat dvacet let na to, co bude dál“

„Rozšíření těžby znamená více emisí, z pohledu moderní energetiky a ochrany klimatu nedává smysl. Je špatným signálem pro zahraničí před probíhající Světovou klimatickou konferencí v Paříži“ - Expert Centra výzkumu globální změny Akademie věd ČR Jan Hollan

Jaký je Váš názor?

- 1) Má vláda „dodržet slovo“, které nedala ona, ale předchůdci nebo reagujeme „pružně“ podle situace? (máme nějaké jistoty?)
- 2) Je prolomení limitů potřeba? (v max. míře těžba až do r.2120 →bude se opravdu tehdy ještě topit uhlím?)
- 3) Jaký význam má toto gesto z pohledu ekologických závazků ČR, s ohledem na emise CO₂, podporu OZE?
- 4) Co je přednější – zdraví obyvatel a zachování 170i domů nebo zaměstnanost a zachování smíru s hornickými odbory?
- 5) Přestěhovali byste se, kdyby Vám těžební společnost nabídla náhradní bydlení a „Vaši obec“ zbourala kvůli těžbě?

Rozhodnutí padlo, ale nic není ztraceno/vyhráno...

veškeré zásahy musí být projednány z hlediska vlivu na ŽP a budou určena kompenzační opatření...

Minimálně obce u dolu Bílina tak **VÍ NA ČEM JSOU!**